Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.

BIULETYN KOWIEŃSKI

WILBI

WILEŃSKIE BIURO INFORMACYJNE (WILBI) MAŁA POHULANKA 10—7.

Nr. Wilno, dnia 24 lipca 1934 r. 1102.

Treść numeru:

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

	Dział.	Str.
1.Projekty porozumienia z Litwą.-	I.	1.
2."Lietuvos Aidas" o polityce polskiej na tle posunięć Barthou i Hitlera.-	"	"

Kronika.

3.Znaczenie przyjazdu Muhlsteina do Kowna.-	"	2.
4.Z kół dyplomatycznych.-	"	"
5.Przyjazd konsulów litewskich do Kowna.-	"	"
6.Zaproszenie do Litwy Ed.Herriota.-	"	"
7.Nowy niemiecki konsul generalny w Kłajpedzie.-	"	"
8.Podróż M.Yczasa do Warszawy.-	"	"
9.Wizyta ministra Łozoraitisa w Moskwie.-	"	"

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ I ŻYCIE SPOŁECZNE.

Kronika.

10.Dr.Zaunius rozpoczyna pracę w Radzie Stanu.-	III.	"
11.Nominacje w Radzie Stanu.-	"	3
12.Zmiana na stanowisku wiceministra Spraw Wewn.-	"	"
13.Liczba obcokrajowców w Litwie.-	"	"
14.Osiedlenie bezrobotnych kowieńskich we dworach.-	"	"

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

15.Dokoła dyskusji kłajpedzkiej w angielskiej Izbie Gmin.-	VII.	"
16.Sowieckie biuro handlowe w Kłajpedzie.-	"	"
17.Dyrektorjum Reisgisa otrzyma votum zaufania.-	"	"
18.Zarządzenia oszczędnościowe Dyrektorjum kłajpedzkiego.-	"	"

----- o0o -----

I. ZAGADNIENIA POLITYKI ZAGRANICZNEJ.

P r o j e k t y   p o r o z u m i e n i a   z   L i t w ą. "Lietuvos Žinios" Nr.164 z dn. 21.VII.34 r. Artykuł p.t."Nowe wiadomości o polskich projektach porozumienia z Litwą". Streszczenie:

W związku z coraz szerzej rozchodzącemi się pogłoskami o zbliżającem się porozumieniu polsko-litewskiem, do którego ma się przyczynić Locarno Wschodnie, rokowania o zawarcie związku państw bałtyckich i t.d., powstają coraz nowe kombinacje,dotyczące sprawy rozwiązania polsko-litewskiego problemu.

Jedną z takich kombinacyj, wysuniętą przez pewne polskie sfery wojskowe, jest projekt zawarcia porozumienia z Litwą na zasadach umowy militarnej. Zdaniem pisma, Piłsudski nie wierzy aby tak Niemcy, jak i Sowiety wyrzekły się agresywnych zamiarów w stosunku do wszystkich państw bałtyckich z Finlandją włącznie. Stąd wynika konieczność obrony, obrona ta zaś ma polegać na stworzeniu silnego związku między państwami bałtyckiemi, do którego to związku ma również należeć Polska i Finlandja.

"Główną przeszkodą w zawarciu tego silnego związku jest spór polsko-litewski o Wilno. W jaki sposób można to rozwiązać? - Wspomniane źródła polskie twierdzą, że ostatecznie kwestja przynależności Wilna nie stanowi dla Polski sprawy tak ważnej, jak dla Litwy. Jest to tylko kwestja "kawałka ziemi". Polacy mogą oddać Litwinom i Sejny, i Święciany,i Brasław, a wreszcie mogą oddać nawet Wilno. Cóż znaczy Wilno, jeżeli utrata jego i związanego z niem terytorjum może być Polakom wielokrotnie wynagrodzona?"

W myśl koncepcji polskich sfer wojskowych, Polska nie zawarłaby z Litwą unji, a tylko umowę obowiązującą na czas wojny. W myśl tej umowy, w czasie wojny tworzonoby wspólne dowództwo, którego szefem byłby wódz armji polskiej. Od Litwy żądanoby, aby brała udział w wojnach, których terenem byłyby historyczne obszary litewsko-polskie. Za to Litwa otrzymywałaby od Polski cały sprzęt wojskowy. Pozatem organizacja szaulisów litewskich musiałaby być ujednostajniona z organizacją polskiego Strzelca.

Wszystkie te projekty mają wychodzić z polskich sfer wojskowych, ponieważ jednak w Polsce niema zdecydowanego podziału między sferami wojskowemi a dyplomacją, więc zdaniem pisma w podobny również sposób myślą i polskie sfery dyplomatyczne.

Zdaniem "Liet.Žinios" podróż Becka do państw nadbałtyckich ma cel dwojaki: powstrzymać Estonję i Łotwę od zawierania ugody jedynie z Litwą i dążyć do zawarcia wielkiego związku bałtyckiego z Polską na czele oraz powstrzymać Łotwę od niebezpiecznego flirtu z Niemcami.

Polska ma się zobowiązać do obrony terytorjum Litwy wraz z Kłajpedą.

Pismo zaznacza, że te kombinacje wypływają ze źródeł polskich, wyrażając równocześnie wątpliwość czy pogłoski te są prawdziwe.-

"L i e t u v o s   A i d a s" o   p o l i t y c e   p o l s k i e j   n a   t l e   p o s u n i ę ć   B a r t h o u   i   H i t l e r a. "Liet.Aidas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. Artykuł p.t."Polityka contra naturam". Streszczenie:

Na tle ogólnej sytuacji politycznej Europy, gdy Barthou chce ugruntować pokój na podstawach teoretycznych, stworzonych przez powojenne traktaty, Niemcy zaś wszystko chcą do gruntu zmienić i ustalić pokojowe współżycia według swego programu - dziwnie wygląda kierunek polityki polskiej.

Polska znajduje się po stronie Hitlera. Zdawałoby się, że ze względu na posiadanie przez nią szeregu okupowanych cudzych ziem, winnaby Polska postępować zgodnie z wytycznemi polityki francuskiej. Polacy niedawno jeszcze uważali Niemców za swoich śmiertelnych wrogów, wytykali Litwie przyjaźń z Niemcami - obecnie zaś stają przeciwko polityce prowadzonej przez Barthou.

Polityka ta jest polityką przeciwną naturze. Mogłyby ją wytłumaczyć tylko jakieś szczególne,a nieznane przyczyny. Jedni sądzą, że Polacy zawarli z Niemcami tajną umowę, na mocy której już podzielili się wschodem Europy. Niemcy mają wziąć północ i wschód, Polacy zaś - południe. Niemcy wezmą sobie państwa bałtyckie i północnozachodnią część Rosji, Polacy zaś Ukrainę. Inna wersja powiada, że

Polska przewiduje wojnę rosyjsko-japońską i oczekuje rozkładu Rosji. Chce ona z tego rozkładu skorzystać i rozszerzyć swe granice do Dniepru i morza Czarnego.

"Liet.Aidas" nie chce analizować, o ile te domysły są słuszne. Podkreśla on tylko ten niezwykły i niezrozumiały fenomen, że Polska powstaje przeciw usiłowaniom stabilizacji obecnej sytuacji na wschodzie Europy, dokonywanym przez Francję i Rosję.-

K r o n i k a.

Z n a c z e n i e p r z y j a z d u M u h l s t e i n a d o K o w n a. "Sekmadienis" Nr.29 z dn.22.VII.34 r. donosi, że przyjazd pierwszego radcy ambasady polskiej w Paryżu p.Muhlsteina do Kowna bezpośrednio po podróży Prystora zwraca powszechną uwagę. Zainteresowanie jest tem większe, że Muhlstein jest polskim ministrem pełnomocnym we Francji. Podróży Muhlsteina przypisuje się znaczenie większe, niż wizycie Prystora, ponieważ ta ostatnia posiadała charakter prywatny, Muhlstein zaś jest pierwszą osobą oficjalną, która przybyła do Litwy. W pewnych warstwach podróż p.Muhlsteina jest łączona z przypuszczeniem, że Polska ma udzielić Litwie konkretnych propozycyj. Podobno jego zadaniem jest ustalenie czasu i miejsca przyszłej konferencji polsko-litewskiej dla uregulowania kwestyj spornych.-

Z k ó ł d y p l o m a t y c z n y c h. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że duński chargé d'affaires p.S.P.Duurlec udał się na trzytygodniowy urlop. Zastępuje go F.Munthesen.-

P r z y j a z d k o n s u l ó w l i t e w s k i c h d o K o w n a. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że do Kowna przybył na czas dłuższy litewski konsul honorowy w Wiedniu p.St.Kraus. Zdaniem jego istnieją obecnie pomyślne warunki dla ożywienia litewsko-austrjackich stosunków handlowych.

Przybył również do Kowna w sprawach służbowych nowomianowany konsul litewski w Tylży p.J.Sroga.-

Z a p r o s z e n i e d o L i t w y Ed. H e r r i o t a. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że zaproszony oficjalnie do Litwy Ed.Herriot miał oświadczyć, iż nie wie, czy z tego zaproszenia skorzysta.-

N o w y n i e m i e c k i k o n s u l g e n e r a l n y w K ł a j p e d z i e. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że na miejsce przeniesionego do Stambułu dotychczasowego konsula generalnego w Kłajpedzie p.Toepke zostanie zamianowany radca legacyjny niemieckiego urzędu spraw zagranicznych p.Reinhold v.Sauken. W wydziale prasowym urzędu spraw zagranicznych opracowywał p.Sauken kwestje wschodnie.-

P o d r ó ż M. Y c z a s a d o W a r s z a w y. "Sekmadienis" Nr.29 z dn.22.VII.34 r. donosi, iż Marcin Yczas dnia 23 b.m. wyrusza z Kowna do Warszawy. Na pytanie korespondenta "Sekmadienisa" o celu jego podróży p.Yczas oświadczył, że jedzie do Warszawy w celach całkowicie prywatnych.-

W i z y t a m i n i s t r a Ł o z o r a i t i s a w M o s k w i e. "Sekmadienis" Nr.29 z dn.22.VII.34 r. donosi, że minister Spraw Zagranicznych Łozoraitis zabawi w Moskwie około dziesięciu dni. Poza aktualnemi zagadnieniami politycznemi będzie również poruszona kwestja zawarcia między Z.S.R.R. a Litwą umowy handlowej.-

III. ZAGADNIENIA POLITYKI WEWNĘTRZNEJ
I ZYCIE SPOŁECZNE.

K r o n i k a.

Dr. Z a u n i u s r o z p o c z y n a p r a c ę w R a d z i e S t a n u. "Liet.Aidas" Nr.164 z dn.21.VII.1934 r. donosi, że dr. Zaunius rozpoczął już pracę w Radzie Stanu, jako jej rzeczywisty członek i prezes komisji ekonomicznej.-

N o m i n a c j e w R a d z i e S t a n u. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że por.rez.J.Tomkus został mianowany referentem Rady Stanu. Dotąd pracował on w Kontroli Państwowej.-

Z m i a n a n a s t a n o w i s k u w i c e m i n i s t r a S p r a w W e w n ę t r z n y c h. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że na stanowisko wiceministra Spraw Wewnętrznych zostaje mianowany b.minister Obrony Kraju płk.Giedraitis. Dotychczasowy wiceminister Spraw Wewnętrznych p.Sztencelis ma zająć stanowisko wiceburmistrza m.Kowna. Obecny wiceburmistrz p.Pikczylingis ma być przeniesiony do Ministerstwa Sprawiedliwości.-

L i c z b a o b c o k r a j o w c ó w w L i t w i e. "Rytas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. podaje: Według danych, udzielonych przez biuro statystyczne, w dniu 1 stycznia r.b. przebywało w Litwie 11.827 obcokrajowców. Spośród nich 5.423 nie posiadało żadnego obywatelstwa, 2.882 było poddanymi niemieckimi, 1.285 - optanci niemieccy, 989 - obywatele łotewscy, 378 - Amerykanów, 172 - Czechów, 107 Anglików, 87 Estończyków, 87 poddanych Z.S.R.R., 75 Szwajcarów, 52 Duńczyków i inni.-

O s i e d l a n i e b e z r o b o t n y c h k o w i e ń s k i c h w e d w o r a c h. "Liet.Aidas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. donosi, że T-wo Opieki Społecznej projektuje wydzierżawić od Banku Ziemskiego kilka dworów i osiedlić w nich bezrobotnych kowieńskich wraz z rodzinami.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

K r o n i k a.

D o k o ł a d y s k u s j i k ł a j p e d z k i e j w a n g i e l s k i e j I z b i e G m i n. Cała prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. zamieszcza obszerne sprawozdania z dyskusji w kwestji kłajpedzkiej w Izbie Gmin. oraz wyciągi z prasy niemieckiej, podkreślając stanowisko zajmowane przez ministra Edena, który oświadczył, iż sprawy kłajpedzkie ma rozpatrywać nie parlament angielski, a Liga Narodów. Dalej prasa zaznacza, że stanowisko rządu niemieckiego wobec istniejących na terenie Kraju Kłajpedzkiego partyj przeciwpaństwowych było niemoralne. Zamieszczając wyciągi z prasy niemieckiej, dzienniki kowieńskie stwierdzają, że Niemcy nie przyczynią się do zawarcia paktu o współpracy pokojowej państw wschodnich zanim sygnatarjusze konwencji kłajpedzkiej nie poczynią w sprawie zajść, jakie miały miejsce na terenie Kłajpedy, odpowiednio stanowczych kroków. Pisma kowieńskie podkreślają, iż Rzesza jest wysoce zainteresowana w udzielaniu pomocy i poparcia odciętemu od Niemiec Krajowi Kłajpedzkiemu.-

S o w i e c k i e b i u r o h a n d l o w e w K ł a j p e d z i e. "Rytas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. donosi, że w związku z nominacją przedstawiciela handlowego Z.S.R.R. w Kłajpedzie ma być obecnie założone tu sowieckie biuro handlowe oraz skład towarów. W tym celu przybył niedawno do Kłajpedy odpowiedni delegat sowiecki.-

D y r e k t o r j u m R e i s g i s a o t r z y m a v o t u m z a u f a n i a. "Sekmadienis" Nr.29.z dn.22.VII.34 r. donosi, że wskutek energicznej działalności obecnego gubernatora kłajpedzkiego znaczna część społeczeństwa porzuca proniemiecką taktykę i skłania się ku lojalności względem Państwa litewskiego. Dzięki temu mówi się już otwarcie, że Dyrektorjum Reisgisa może mieć zapewnione votum zaufania ze strony sejmiku kłajpedzkiego, który się zbiera dnia 7 sierpnia.-

Z a r z ą d z e n i a o s z c z ę d n o ś c i o w e D y r e k t o r j u m k ł a j p e d z k i e g o. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że administracja Kraju Kłajpedzkiego poczyniła już konkretne kroki w dziedzinie oszczędności. Już w ciągu b.m. ma zostać przeprowadzona redukcja pensyj pracowników miejskich, która przyniesie przeszło 20 tys. lt. oszczędności miesięcznie.-

Nominacje w Radzie Stanu. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że por.rez.J.Tomkus został mianowany referentem Rady Stanu. Dotąd pracował on w Kontroli Państwowej.-

Zmiana na stanowisku wiceministra Spraw Wewnętrznych. Prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. donosi, że na stanowisko wiceministra Spraw Wewnętrznych zostaje mianowany b.minister Obrony Kraju płk.Giedraitis. Dotychczasowy wiceminister Spraw Wewnętrznych p.Sztencelis ma zająć stanowisko wiceburmistrza m.Kowna. Obecny wiceburmistrz p.Pikczylingis ma być przeniesiony do Ministerstwa Sprawiedliwości.-

Liczba obcokrajowców w Litwie. "Rytas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. podaje: według danych, udzielonych przez biuro statystyczne, w dniu 1 stycznia r.b. przebywało w Litwie 11.827 obcokrajowców. Spośród nich 5.423 nie posiadało żadnego obywatelstwa, 2.882 było poddanymi niemieckimi, 1.285 - optanci niemieccy, 980 - obywatele łotewscy, 278 - Amerykanów, 172 - Czechów, 107 Anglików, 87 Estończyków, 87 poddanych Z.S.R.R., 75 Szwajcarów, 52 Duńczyków i inni.-

Osiedlanie bezrobotnych kowieńskich we dworach. "Liet.Aidas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. donosi, że T-wo Opieki Społecznej projektuje wydzierżawić od Banku Ziemskiego kilka dworów i osiedlić w nich bezrobotnych kowieńskich wraz z rodzinami.-

VII. SPRAWY KŁAJPEDZKIE.

Kronika.

Dokoła dyskusji kłajpedzkiej w angielskiej Izbie Gmin. Cała prasa kowieńska z dn.21.VII.34 r. zamieszcza obszerne sprawozdania z dyskusji w kwestji kłajpedzkiej w Izbie Gmin, oraz wyciągi z prasy niemieckiej, podkreślające stanowisko zajmowane przez ministra Edena, który oświadczył, iż sprawy kłajpedzkie ma rozpatrywać nie parlament angielski, a Liga Narodów. Dalej prasa zaznacza, że stanowisko rządu niemieckiego wobec istniejących na terenie Kraju Kłajpedzkiego partyj przeciwpaństwowych było niemoralne. Zamieszczając wyciągi z prasy niemieckiej, dzienniki kowieńskie stwierdzają, że Niemcy nie przyczynią się do zawarcia paktu o współpracy pokojowej państw wschodnich zanim sygnatarjusze konwencji kłajpedzkiej nie poczynią w sprawie zajść, jakie miały miejsce na terenie Kłajpedy, odpowiednio stanowczych kroków. Pisma kowieńskie podkreślają, iż Rzesza jest wysoce zainteresowana w udzielaniu pomocy i poparcia odciętemu od Niemiec Krajowi Kłajpedzkiemu.-

Sowieckie biuro handlowe w Kłajpedzie. "Rytas" Nr.164 z dn.21.VII.34 r. donosi, że w związku z nominacją przedstawiciela handlowego Z.S.R.R. w Kłajpedzie ma być obecnie założone tu sowieckie biuro handlowe oraz skład towarów. W tym celu przybył niedawno do Kłajpedy odpowiedni delegat sowiecki.-

Dyrektorjum Reisgisa otrzyma votum zaufania. "Sekmadienis" Nr.29 z dn.22.VII.34 r. donosi, że wskutek energicznej działalności obecnego gubernatora kłajpedzkiego znaczna część społeczeństwa porzuca proniemiecką taktykę i skłania się ku lojalności względem Państwa Litewskiego. Dzięki temu mówi się już otwarcie, że Dyrektorjum Reisgisa może mieć zapewnione votum zaufania ze strony sejmiku kłajpedzkiego, który się zbiera dnia 7 sierpnia.-

Zarządzenia oszczędnościowe Dyrektorjum Kłajpedzkiego. Prasa kowieńska z dn.22.VII.34 r. donosi, że administracja Kraju Kłajpedzkiego poczyniła już konkretne kroki w dziedzinie oszczędności. Już w ciągu b.m. ma zostać przeprowadzona redukcja pensyj pracowników miejskich, która przyniesie przeszło 20 tys. lt. oszczędności miesięcznie.-